

Čís. 7716.

Dekret dvorské kanceláře ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. týká se jen zabavení pohledávek, příslušejících státu jako poddlužníku, nikoliv exekuce proti státu jako dlužníku.

Proti státu nelze vésti k vydobytí peněžních pohledávek exekuci dříve, než věřitel žádal příslušné úřady o poukázání a o výplatu dlužné částky, leč že by mu byly příslušné státní orgány odepřely likvidaci nebo výplatu pohledávky.

Útrat sporu, k jichž náhradě byl stát odsouzen, nemůže se věřitel domáhati na tom kterém státním úřadu, nýbrž toliko na finanční prokuratuře.

Věřitel státu není oprávněn shrnouti v jednu kvitanci pohledávky, příslušející mu proti různým státním pokladnám.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1928, R II 437/27.)

Návrhu vymáhajícího věřitele, by mu byla k vydobytí peněžité pohledávky proti eráru povolena exekuce zabavením, úschovou a prodejem movitostí soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Jak stěžovatelka právem vytýká, nelze podle dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s., který podle čl. IX. čís. 5 uvoz. zák. k ex. ř. byl zachován v platnosti, proti eráru vésti exekuci k vydobytí pohledávek, pokud dotyčná pohledávka nebyla k výplatě poukázána. Že se to stalo, vymáhající věřitelka ani netvrdila, tím méně osvědčila, ačkoliv k tomu podle § 54 třetí odstavec ex. ř. byla povinna, zejména když se rozhodnutí o exekučním návrhu podle § 3 a 55 ex. ř. musí státi bez předchozího ústního jednání a bez předchozího výsledku odpůrce. Vymáhající věřitelka uvedla ovšem v exekučním návrhu, že pohledávka nebyla zaplácena, ačkoliv zaslala ředitelství státních drah řádně kolkovanou kvitanci na dlužný peníz s úroky a útratami, že ředitelství žádalo, by byla poslána zvláštní kvitance na jistinu s úroky ředitelství státních drah a zvláštní kvitance na útraty finanční prokuratuře, k tomu však že není věřitelka povinna, protože stranou povinnou jest ředitelství státních drah v O. Okolnost, týkající se zaslání kvitance a postup ředitelství státních drah v O. připouští finanční prokuratura v rekursu, přes to však jest rekurs ospravedlněn, protože nelze přisvědčiti vymáhající věřitelce v tom, že nebyla povinna k vystavení obou kvitancí podle žádosti ředitelství státních drah. Neboť pro výplatu hotovostí u státních pokladen platí zvláštní předpisy, podle nichž se ředitelství státních drah řídilo a řídit muselo; jest zapotřebí poukazu příslušného likvidujícího úřadu, jemuž musí býti zaslána kvitance. Těmto předpisům musí se podrobiti každý a tudíž i vymáhající věřitelka a, zdráhá-li se tak učiniti, nemůže právem tvrditi, že žádala o poukaz výplaty pohledávky u příslušného úřadu a nemůže žádati

uspokojení exekucí ani proto, poněvadž jí neprávem byla odepřena likvidace vykonatelné pohledávky a též odepřeno neprávem její zaplacení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursnímu soudu nelze ovšem přisvědčiti potud, pokud se v souhlasu s finanční prokuraturou odvolal na dekret dvorské kanceláře ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. (čl. IX. čís. 5 uv. zák. k ex. ř.) k odůvodnění názoru, že proti eráru nelze vésti exekuci k vydobytí peněžní pohledávky, nebyla-li k výplatě poukázána, neboť tento předpis jedná jen o zabavení pohledávek, příslušejících povinnému proti státu jako poddlužníku, nikoliv o exekuci proti státu jako dlužníku. Ale přes to nutno napadené usnesení potvrditi. Podle stálé judikatury nejvyššího soudu, a také již nejvyššího soudu dříve ve Vídni (srv. na př. repert. nálezů čís. 173 uveřejněné pod čís. 361 sb. Nowak a čís. 1465 Gl. U.), nelze vésti proti eráru k vydobytí peněžních pohledávek dříve exekuci, dokud věřitel nežádal příslušné úřady o poukázání a o výplatu dlužného peníze (srv. rozh. čís. 1294 a 1344 sb. n. s.), leda že by mu příslušné státní orgány byly odepřely likvidaci nebo výplatu pohledávky (srv. rozh. čís. 568 a 5180 sb. n. s.). Nejvyšší soud nemá důvodu, by se uchýlil od dosavadní praxe v tomto směru a odkazuje se na bližší odůvodnění v uvedených rozhodnutích. To ostatně vymáhající věřitelka sama uznala tím, že se o výplatu obrátila na ředitelství státních drah v O. a zaslala mu kolkovanou kvitanci. Ředitelství však vrátilo tuto kvitanci s poučením, že může vyplatiti jen jistinu s úroky a že žádá o zaslání zvláštní kvitance, protože pro výplatu útrat sporu jest příslušnou finanční prokuratura. Toto poučení bylo zcela správné a měla se vymáhající věřitelka podle něho zaříditi, neboť útraty sporu, k nimž byl stát odsouzen, vyplácí finanční prokuratura ze své výdajové pokladny (§ 18 a) odst. 4 min. nař. ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř. zák.). Nelzeť žádati od kteréhokoli státního úřadu výplatu jakékoli dlužné pohledávky. Bylo tedy věci vymáhající věřitelky, by se obrátila na příslušný úřad. Poukazuje-li stěžovatelka na to, že nebyla povinna nésti útraty vystavení a kolkování dalších dvou kvitancí, že výplata byla věci vnitřního súčtování mezi ředitelstvím státních drah a finanční prokuraturou a že jí ředitelství mohlo vyplatiti aspoň jistinu s úroky, které byly kvitancí kryty, nutno jí odvětiti, že si nutnost dalších dvou kvitancí zavinila sama, proto že v první jediné kvitanci shrnula dvě různé pohledávky; dále, že každá státní pokladna koná platy jen jí příslušející a že k vůli výkazu a kontrole každá výdajová položka musí býti kryta zvláštní potvrzenkou, protože by vedlo ke komplikacím a nepořádkům, kdyby se měly dělití dvě různé pokladny o jedinou kvitanci, shrnující různé částky a konečně, že navrhla exekuci nejen pro částku, kterou od ředitelství státních drah žádala, nýbrž také pro útratovou částku, kterou od finanční prokuratury nežádala, což podle shora zmíněné judikatury není přípustno.